

Eerste resultaten lichaamsbeeld test

De resultaten die gepresenteerd worden, zijn gebaseerd op de mensen die de test ingevuld hebben in de maanden maart en april 2007. Dat waren in die korte tijd al bijna 22.000 mensen. Voor mij als onderzoekster een overweldigd aantal, waarvoor ik iedereen hartelijk wil danken. Dankzij u beschikken we over een groot data bestand waardoor het mogelijk is om uitspraken te doen over de Nederlandse bevolking en hun lichaamsbeeld. Een centrale vraag in dit onderzoek is de invloed van de media op het lichaamsbeeld. Maar eerst enkele gegevens over u als onderzoeksgroep

Respondenten

Aan dit onderzoek hebben in de maanden maart en april 2007, 21.468 mensen deelgenomen, 17.562 vrouwen en 3.905 mannen. Mensen die de vragenlijst niet helemaal hebben ingevuld of extreme antwoorden invulden of onwaarschijnlijke antwoorden hebben gegeven (bv. leeftijd van 119) zijn uit het bestand verwijderd en niet meegenomen in de data analyse. Uiteindelijk zijn 3.904 respondenten verwijderd en zijn de analyses gebaseerd op 17.564 mensen. De belangrijkste redenen van uitsluiting waren het niet volledig invullen van de vragenlijst en de wijziging van de Figure Rating Scale (de negen figuurtjes).

Een verdeling naar opleiding laat zien dat 8.8% laag opgeleid is (lagere school tot en met vmbo); 34% middelbaar is opgeleid (mbo en havo/vwo) en 57.2% hoog opgeleid (HBO-WO) is te noemen. De jongste respondent is 10 en de oudste 89 jaar, met een gemiddelde leeftijd over de gehele groep van 34.59. De vrouwen zijn gemiddeld 34.44 jaar en de mannen zijn gemiddeld iets ouder, namelijk 35.34. 18.2% van de respondentengroep noemt zichzelf religieus. Van de respondenten heeft 63.1% een partner en 36.9% heeft dus geen partner. Het merendeel van de respondenten beschrijft zichzelf als heteroseksueel. Bij de mannen noemt 90.5% zich heteroseksueel en 9.5% noemt zichzelf homoseksueel of biseksueel. Bij de vrouwen noemt 86.7% zich heteroseksueel en 13.3% noemt zichzelf homoseksueel of biseksueel.

Vraag 20 in het onderzoek was of u momenteel in behandeling bent bij een psycholoog of psychiater en zo ja waarvoor?

Hieronder ziet u in de tabel het overzicht, hoeveel mensen met welk probleem op dit moment in behandeling zijn.

	Mannen (N= 2771)		Vrouwen (N= 14793)	
	Aantal	%	Aantal	%
Aandachtstekortstoornis	8	.3	25	.2
Angst	22	.8	193	1.3
Bipolaire stoornis	6	.2	22	.1
Burnout	5	.7	83	.6
Depressie	46	1.2	301	2.0
Dissociatieve identiteitsstoornis	0	.0	9	.1
Eetstoornis	5	.2	140	.9
Omgaan met een lichamelijke aandoening	4	.1	25	.2
Persoonlijkheidsstoornis	6	.2	57	.4
Pervasieve ontwikkelingsstoornis	6	.2	7	.0
Relatieproblemen	7	.3	79	.5
Rouwverwerking	2	.1	52	.4
Seksueel misbruik	0	.0	10	.1
Stress	3	.1	13	.1

Traumatische gebeurtenis/verwerken verleden	7	.3	88	.6
Zelfbeeld	8	.3	114	.8
Overige	52	1.9	395	.7
Totaal	187	6.7	1613	10.9

Er zitten misschien wat onbekende woorden in de tabel, maar dit zijn allemaal psychische problemen en stoornissen. Wat opvalt is dat depressie en angst de meest voorkomende problemen zijn in deze onderzoeksgroep. Dit komt overeen met de Nederlandse bevolking aangezien angsten en depressie de meest voorkomende psychische ziekten zijn. Dat er meer vrouwen dan mannen in behandeling zijn is ook overeenkomstig de werkelijke situatie binnen de geestelijke gezondheidszorg.

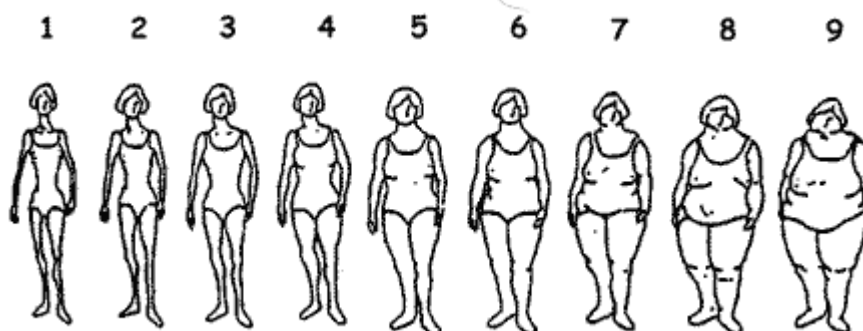
Er lijkt in dit onderzoek een oververtegenwoordiging van mensen met een eetstoornis in vergelijking met de landelijke cijfers. Blijkbaar zijn mensen met eetproblemen eerder geneigd aan dit onderzoek deel te nemen dan anderen. Ook behandelingen voor moeilijkheden met het zelfbeeld komen redelijk vaak voor. Problemen met het zelfbeeld is geen aparte categorie in het handboek voor geestelijke problemen dus daarvan kan ik niet stellen of deze groep oververtegenwoordigd is.

Vervolgonderzoek

In het najaar van 2007 zal verder onderzocht worden wat de relatie is met lichaamsbeeld voor deze mensen die in behandeling zijn. De vraag zal vooral gaan over de relatie tussen de problemen en het lichaamsbeeld. Ook worden er in het najaar aparte analyses uitgevoerd op de jongste groep. Voor de jongste groep meisjes ligt de nadruk van de analyse op lijngedrag, eetproblemen, lichaamsbeeld en cosmetische veranderingswens. Aparte analyses worden ook uitgevoerd voor de vrouwen van 55 plus. Er is in Nederland nog amper onderzoek gedaan naar oudere vrouwen en hun relatie met hun uiterlijk.

Maar terug naar de onderzoeksresultaten.

Herinnert u zich deze figuurtjes nog?

U heeft de vraag beantwoord op welk poppetje uw huidige lichaam het meest lijkt en daarna welk poppetje uw ideaal is. De mensen die hetzelfde figuurtje aangegeven hebben voor hun huidige en hun gewenste ideale lichaam zijn ruim in de minderheid. Namelijk 75% van de vrouwen en 70% van de mannen wil een slanker lichaam hebben. Voor vrouwen betekent dit heel vaak dat zij ontevreden zijn en voor mannen geldt dat veel minder. (Dit weten we uit eerder onderzoek).

Op de vragen of u uw gezicht en lichaam mooi vindt, zijn de volgende antwoorden gekomen:

3.2% van de vrouwen vindt haar gezicht erg mooi
39.4 van de vrouwen vindt haar gezicht mooi

1.8% van de mannen vindt zijn gezicht erg mooi
27.1% van de mannen vindt zijn gezicht mooi

2.6% van de vrouwen vindt haar lichaam erg mooi
29.9% van de vrouwen vindt haar lichaam mooi

1.4% van de mannen vindt zijn lichaam erg mooi
21.2% vindt zijn lichaam mooi

Opvallend is dat best een behoorlijke grote groep mensen zichzelf mooi vinden. Het gezicht wordt door zowel vrouwen als mannen mooier gevonden dan hun lichaam. Dit resultaat is al eens eerder gevonden in mijn onderzoek van 1994. Ik kan daar geen goede verklaring voor vinden. Een kleine groep Nederlandse vrouwen en mannen vinden zichzelf echt lelijk. Het merendeel van de mensen bevindt zich in een midden positie op de schaal van 1 zeer mooi tot en met 7 zeer lelijk.

Van de mannen vindt 22.5% zich te dun, 23.3% goed op gewicht en 54.2% van de mannen vindt zichzelf te dik. Van de vrouwen vindt slechts 4.8% zichzelf te dun, 25.5% goed op gewicht en 69.7% van de vrouwen vindt zich te dik. De ontevredenheid van vrouwen heeft sterk te maken met gewicht.

Het lijngedrag is ook gemeten.

26.6% van de mensen geeft aan nooit te lijnen. Een grote groep mannen namelijk 43.7% zegt nooit te lijnen en 23.4% van de vrouwen lijnt nooit. 3.6% van de mensen lijnt altijd. Dit is 1% van de mannen en 3% van de vrouwen.

Op een schaal van 1 tot 7 waarbij 1 nooit is en 7 altijd, antwoordt de totale groep deze vraag over het lijnen met een gemiddelde van 3.12. Dat betekent dat de meeste mensen soms lijnen. Vrouwen lijnen met een gemiddelde van 3.24 vaker dan mannen met een gemiddelde van 2.47.

Tijdsbesteding aan het uiterlijk

Met drie vragen in het onderzoek is geprobeerd uw tijd per dag aan verzorging en mooier maken van gezicht en lichaam in kaart te brengen. Als groep bent u gemiddeld 29.8 minuten, dus bijna een half uur per dag met uw uiterlijk bezig. Mannen gemiddeld 22.19 minuten en vrouwen 31.16. Dit verschil is significant. Ook een indeling naar leeftijd is interessant. De jongste mensen besteden gemiddeld 41.79 minuten aan hun uiterlijk en deze tijd loopt met het klimmen der jaren af. Met een interessante uitzondering namelijk de groep van 60 jaar en ouder. Zij gaan weer wat meer tijd aan hun uiterlijk besteden. Dit zijn een toevalligheid kunnen zijn, omdat de groep van 60 jaar en ouder het kleinste is, in vergelijking met de andere leeftijdsgroepen.

Een groot deel van de mensen geeft aan in hun jeugd gepest te zijn. Uit toetsen blijkt dat mensen die gepest zijn zichzelf minder mooi vinden dan mensen die niet gepest zijn.

Relatie mediaconsumptie en cosmetische veranderingswens

Nu de hoofdvraag, namelijk de relatie tussen uren televisie kijken per dag en het lichaamsbeeld en de cosmetische veranderingswens. Hoe meer uren televisie er gekeken wordt op een dag des te negatiever het lichaamsbeeld en des te groter de cosmetische veranderingswens. Mensen die geen televisie kijken of weinig hebben een lagere cosmetische veranderingswens en een positiever lichaamsbeeld. Dit is een relatie, een verband, waarvan de richting nog niet vastligt. De tabellen kunt u bekijken in het andere artikel.

Conclusie

De eerste onderzoeksresultaten laten een paar opvallende zaken zien. Ten eerste ben ik positief verrast door het redelijk grote aantal Nederlandse vrouwen en mannen die zichzelf mooi vinden. Ten tweede zijn de correlatie tussen het kijkgedrag en het lichaamsbeeld en de cosmetische veranderingswens interessant te noemen. Ik ga zeker verder met dit onderzoek en houdt u via publicaties op de hoogte.

September 2007-09-05

Dr. Liesbeth Woertman
Universitair Hoofddocent Klinische en Gezondheidspsychologie
Universiteit Utrecht